

Národno-gospodarske stvari.

Še nekaj o banki „Sloveniji.“

„Slovenec“ in „Slov. Gospodar“ sta pretekli teden prinesla spis o banki „Sloveniji“, katerega tudi „Novice“ rade ponatisnejo.

Tako-le se glasi:

„Banka „Slovenija“ je ravnokar razposlala svojim delničarjem poziv na uplačevanje 15% ali 30 gold. na vsako delnico. Iz poročil, katere so se pri zadnjem občnem zboru objavile, se je razvidelo, da je treba tega vplačanja; dokazalo se je takrat, da poslopje stoji, da je trgovina že vpeljana; z velikimi žrtvami se je toraj postavil stroj; da se pa spravi v tir, da nam poplača vse denarne žrtve, ves trud, da si naša banka „Slovenija“ svoje ime častno ohrani, treba je denarja. Na čelu jej stojé možaki, katerim zamoremo vestno zaupati, kateri neumorno sodelujejo za pospeh kupčije, kateri se ne plašijo nikakoršnih sumničenj in napadov od strani nasprotnikov, kateri svoje poskušnje in vednosti ponujajo zlobnim nakanom tistih, ki si prizadevajo banko uničiti. A ravno ti napadi, ravno sovražno pisarenje po nam Slovencem sploh protivnih časnikih, mrzenje nemškutarjev, katerih strah in groza preletava, če slišijo ali vidijo ime banke „Slovenije“, ravno vse to naj nam bo znamenje, da je naša domoljubna, naša sveta dolžnost, ohraniti si, kar smo si do sedaj sezidali. Niti eden izmed nas ne sme opešati, niti eden naših zavodov ne sme se prepustiti tujcem. Poslednje nam žalibog preti, ako zanemarimo pospeševati bankino podvzetje. Če se nobeden domorodec, ki ima koliko kaj vpliva med svojimi rojaki, dela ne boji, da se oziroma mala svota 30 gold. na delnico kmalu vplača, da se poslopja, življenje, žetev itd. edino le pri „Sloveniji“ zavaruje, da se ves denar, katerega narod v ta namen potroši tujcem v žep, zbere le v naši banki, potem je brzo vsa zguba zopet pridobljena, in Slovenci bomo ponosno gledali na zavod, katerega smo si z lastnim trudom, lastnim pogumom postavili. Tedaj, mili rojaki, zbudite se iz svojih premišljevanj; banka stoji na trdnih podlagah, le moralčne in materielne podpore domačinov jej je treba! Sezimo jej pod roke, odvrnimo od nje sramoto, da propade! Čast za nas, če jej pomagamo; postopajmo toraj vsi za enega, eden za vse!“

Tako se glasi rodoljubni spis, kateremu dodamo še sledeče vrstice jako važne tistim, ki pomislite še imajo, ali bi zahtevanih 15% doplačali ali ne:

„§. 7 pravil se glasi: Društveni opravilni svét ima pravico izrekati, da medčasnih listovlastniki, kateri zamudé dalje plačati, z ozirom na zakonite določbe, že vplačane novce zgubé v prid društva, in dotične medčasne liste za neveljavne spoznavati. Dotični sklep mora se po 78. §. z navedenimi številkami neveljavno imenovanih začasnih listov razglaševati.“

Slovstvene stvari.

O slovensko-nemškem slovarju.

(Odgovor Navratilov.)

(Dodatek.)

Da pa ne bi kdo mislil, da sem jaz komu slovar preotemal, zato pravim očitno, da se nisem jaz ponujal nikomur, nego da je preimenitni ta posel meni ponudil gosp. dr. Bleiweis leta 1871 v Ljubljani, ko sem se

vračal iz Metlike na Dunaj, tedaj še le potem, ko je bil odstopil g. Levstik. Ker sem se sam plašil tolikega dela, rekel mi je, naj se pogovorim z gosp. C., ki ga pa ni bila volja. Po dolgem premišljevanji sem bil nakanil težavno delo sam prevzeti. Ker v Ljubljani nisem utegnil rokopisa pregledovati, poslal mi je gosp. dr. Bleiweis (po želji moji) na ogled 12 pôl vesoljnega rokopisa.

Ali kako sem ostrmel, ker nisem našel v vseh 12 pôlah, izbranih po mojem napotku, niti enega izreka (fraz) katerega koli slovenskega pisatelja. *) Temu sem se čudil posebno zato, ker sem dobro pomnil, da sem bral že leto ali dve popreje v nekem časniku veselo novico, kako so nakanili neki vrli domorodci v Ljubljani nabirati iz različnih novejših knjig slovenskih pripravne izreke, to je „frazologijo“ za slovensko-nemški slovar. Na žalost sem videl, da se vesela novica in želja moja ni še uresničila. — „Sram bi me bilo — mislil sem sam s seboj — iz rok dajati „praktičen“ slovar brez „frazologije“, posebno iz novejših slovenskih knjig, zato ker se nahaja v njih mnogo več prikladnih izrekov za vsakdanjo potrebo, nego pri Trubarju, Krelu, Dalmatinu, Pehlinu itd.

Da sem pogrešal i nabirkov („učeni besed“) iz novejših znanstvenih knjig, — da po tem takem ondaj ni bilo v rokopisu še ni teh, ni onih, ... to mi potrjuje g. Caf sam (gl. „Slovenca“ 85 št. pod a), b). Ker nisem vedel, da nabira omenjene besede in izreke premarljivi gosp. Caf, zato sem mislil, da bo tedaj „meni samemu nabirati.“ Kolik posel!

Mislil sem, da si bom moral najeti več pomagavcev za to nabiranje sam na svoje stroške, samo da pojde delo hitreje izpod rok; zato, — samo zato sem zahteval za (drobno tiskano) veliko pôlo s popraviljanjem (korekturo) vred po 40 gold.

Ako bi bil hotel ta mudni i težavni posel kdo drugi prevzeti brez vrednikovih stroškov (kakor je zahteval, in se menda tako tudi pogodil moj gosp. naslednik, **) ondaj bi bil zadovolil ***) tudi jaz z manjšo plačo.

Kar se tiče namena slovarjevega, misli si ga, kakor nam svedočijo različni pogovori in spisi o njem, vsak „po svoje.“ Jaz menim, — pa brez zamere! — da vé za ta namen najbolje oni mož, kateremu ga je razodel preblaženi ustanovnik. Ta si je pa želel po besedah onega moža (gosp. dr. Bleiweisa) „praktičnega“ slovarja, a ne slovarja za same učenjake.

Jaz sem hotel tedaj prevzeti samo „praktičnega“ slovensko-nemškega slovarja vredovanje ali dodelovanje (brez „jezikokorenodubstva“, kakor pravijo šaljivo bratje Hrvatje). Ako bi bil živ in zdrav, mislim, da ne bi bilo moje delo na sramoto niti meni, niti slovenskemu narodu.

Naj bo zdaj dosta o slovarju, kolikor se tiče stvar mene ali „moje osebe“. Naj sodijo pravični in pošteni izvedenci!

Na posled bi rad samo še poprašal „Narodovega“ filologa, kako je naštel tistih „kacih 15 let?“ Če sodi res on ali kdo drugi, da ne maram več za milo našo

*) Samo pod besedo „a“ (aber, und) je bilo nekoliko (pa ne pisateljskih) izrek. V eni izreki mi je pa bila jako sumljiva raba te besedice, zato ker mi je dišala nekako bolj po češčini ali po slovaški slovenščini, nego po naši (slovenščini). Slovak pravi namreč sebi „Slovak“, svojem jeziku pa „slovenský“, a ne „slovačský“. Pis.

**) Gl. „Slovenca“ 86. štev. Pis.

***) „Zadovoléti s čim“, sich zufrieden stellen, befriedigt werden. Slišal v Metliki l. 1853. Pis.